

Sport

Sport in dit blad? Dan moet er iets mis zijn. Dat klopt, want van Kemenade is van plan dat deel van de studentenvoorzieningen te laten vallen. Geen ramp voor Maastrichtse studenten, maar wel een teken aan de wand voor de plannen van de minister voor de andere voorzieningen.

Schutzhaft

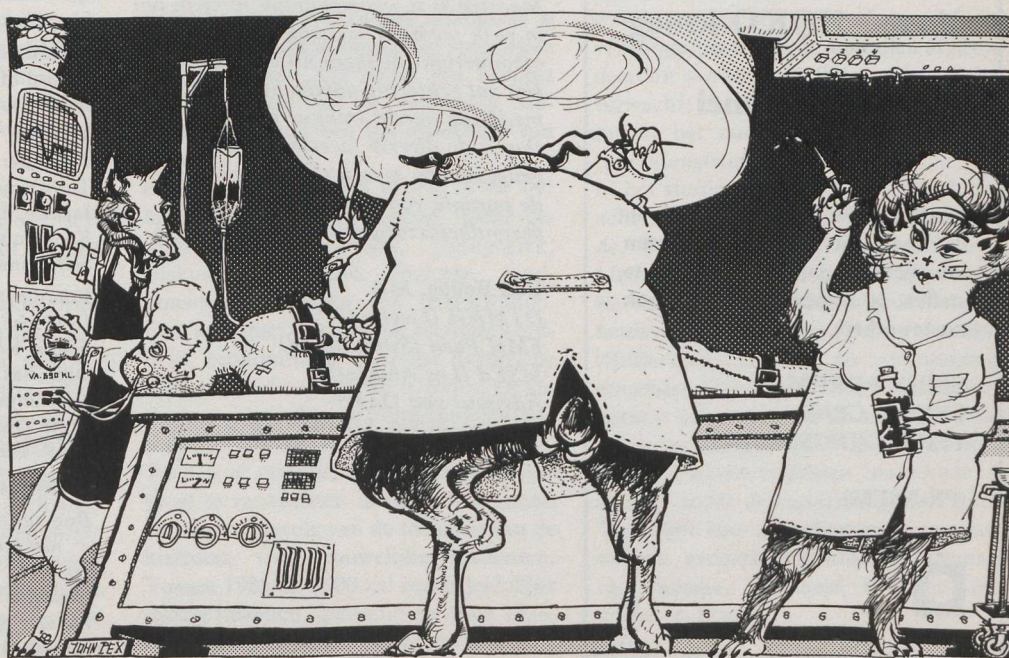
Schutzhaft is een berucht begrip, overgewaaid uit West-Duitsland waar de politie nu eenmaal grote bevoegdheden heeft. Maar ook in Nederland dreigt het gevaar dat de politie mensen kan arresteren die van plan zijn de wet te overtreden, lees: de orde te verstoren.

Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid aan de RL sukkel met fikse aandoeningen. Vooral de dienst Personele Zaken vertoont zwakteverschijnselen. Er is al drie keer om een dokter geroepen, maar voorlopig moeten we ons met noodverbanden behelpen.

Dierproeven

Het gebruik van andere dieren door de mens om zijn welzijn te bevorderen roept altijd weerstanden op. Ton van den Boogaard van de CPV verdedigt die praktijk en legt uit hoe steeds wordt gestreefd naar een minimaal gebruik van proefdieren.

Medisch onderwijs in de kliniek - van conflict tot samenwerking

De opvattingen over de aard, de hoeveelheid, het belang en de tijdplanning van onderwijs-procedures in de kliniek lopen aan de medische fakulteiten hier en elders uiteen. Daar waar verschillende inzichten bestaan en mensen initiatieven nemen, daar heerst dynamiek en gebeurt er iets. Dat is in Maastricht het geval. Fantastisch! We zitten ook midden in een langdurig proces met betrekking tot alle aspecten van het medisch curriculum. Heb geduld! Politieke, sociale en economische invloeden zullen met dit proces blijven botsen zolang dit proces zich ontwikkelt. Dat is een natuurwet! Zoals U ziet is er niets wonderlijks aan Maastricht. We hebben eenvoudig de moed gehad om de problemen bij hun naam te noemen. Nu moeten we ook het uithoudingsvermogen tonen om de strijd tot een goed einde te brengen. Als ik de situatie in de kliniek bezie, zijn er vele zaken die zich de afgelopen maanden hebben opgestapeld:

- een moderne versie van een examenreglement die heel wat beroering heeft opgewekt
- richtlijnen voor de structurering van

klinische onderwijsprogramma's, het Stageboek PMO-K, die verenigbaar lijken te zijn met zowel de onderwijskundige uitgangspunten van de MF/RL als de verwachtingen van vele betrokken klinici.

- de invoering van het Stage-beoordelingsformulier dat de visies van de klinici en de onderwijskundigen bijeenbrengt.

- het raamwerk voor een vorm van programma-evaluatie (het standpunt van de student) dat het idee van het wederzijds vertrouwen in zich heeft en het zoeken naar verbeteringen.

Achter dit alles zitten heel wat compromissen en ik ben er zeker van dat niet alles evenwichtig en correct is. Maar dat is normaal.

Wat op dit moment het meest nodig is, is dat er een begin gemaakt wordt met al deze projecten gestalte te geven, gegevens te verzamelen, deze te analyseren en het overeenkomstig aanpassen van programma's. Alleen als je iets uitvoert, kun je ervaring opdoen ten aanzien van wat goed en fout is. Planning en uitvoering zijn processen die, als zij gelijktijdig verlopen, elkaar aanvullen, maar dan opeenvolgende processen. Planning zonder uitvoering leidt naar een dood spoor; uitvoering zonder planning is doelloos.

Onderwijskundigen en klinici moeten hun instrumenten op elkaar afstemmen, omdat we enkel door gezamenlijke inspanning onze doelstelling kunnen bereiken om medisch onderwijs en klinische dienstverlening samen te smeden. Maastricht is waarschijnlijk te klein om in welk medisch vakgebied dan ook als afzonderlijke eenheid uit te blinken. Het zal echter de aandacht van de medische wereld trekken als we er in slagen de diverse facetten van de geneeskunde samen te brengen onder de paraplu van een veelomvattend gezondheidszorgsysteem voor de regio.

Ueli Bollag, MD
DTM&H (Liverpool)
FMH Paed (Swiss Board)
MSEd (Los Angeles)
Adviseur van Onderwijs Commissie MF/RL

(Paartjes zijn gratis annonces voor personeel en studenten van de Rijksuniversiteit Limburg).

Gezocht: een kinderstoel.
Kees Ruissen tst. 479 óf 04409-3602.

Costa Brava
Te huur aangeboden: Sta-Caravan. Nog vrij in de maanden mei-juni en september.
Kosten (all inn) f 250,- per week.
Inlichtingen: C.A.M. Schurgers-Dieren W.v. Caldenborghlaan 24 6226 BT Maastricht. Tel. 043-623283.

Te koop: Renault 20 TS aut. mei '78. 71.000 km. vele acc. in uitstek. staat! f 8.500,-.
Tel. 040-813000 na 18.30 uur.

Student industriële vormgeving zoekt i.v.m. stage een kamer in de periode van sept. tot dec.

Studentenhuis heeft de voorkeur.
Reakties naar Ad Kroese 040-526790.

observant

(voorheen Maffius).

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgegeven door de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:
Tongersestraat 53, kamer 304
6200 MD Maastricht
Tel.: 043-888319 of 888309
(doorkiesnummer).

Stichtingsbestuur
Gerard Majoor (voorzitter), Loes van Bentem (secretaris), Kees Schröer (penningmeester), Jan Pas, Kees Ruissen.

Redactie:
Ton Hameleers, Jacques Herraets, Richard Janssen, Evelyne de Leeuw, Jan Meijers, Kees Ruissen, Maurice van der Sangen, Els Schoenmakers, Edith Goppel.

Koördinator Voorlichting: Sjonk Ritmeester, Grafische vormgeving: Guus van Rooij
Foto's: Koen van der Gugten, Hans van Dijk, Bas Timmermans.
Tekeningen: Pascal Oost, John Pex, Chris Voskamp.
Druk. Leiter-Nypels BV, Maastricht

Spelregels voor ingezonden kopij

Brieven (reacties op verschenen artikelen):
- niet langer dan één kolom (= een kopij-vel).

Artikelen: voor ingezonden stukken eerst contact opnemen met de bureoredactie voor afspraken over lengte etc.

Verkiezingsforum

Als sprekers zijn alle studenten en ook medewerkers uitgenodigd.

plaats: KOKO-kroeg

Maandag 17 mei
20.30 uur

Eenieder die geïnteresseerd is in de motivatie van de kandidaten om zich dit jaar verkiesbaar te stellen is uitgenodigd; dus ook medewerkers.

EERST FORUM,
VERVOLGENS
VERKIEZINGSMARKT.

(PR-NSEM)

Albeda komt economiestudie opzetten

Dr. W. Albeda, oud-minister van Sociale Zaken in het eerste kabinet van Agt, heeft zich bereid verklaard bouwdekaan te worden van de Economische Studierichting, die in 1984 binnen de Algemene Fakulteit van start zal gaan. Als bouwdekaan krijgt Albeda tot taak het ontwikkelingsplan en het curriculum van de nieuwe studierichting gestalte te geven en voorstellen te doen voor de wetenschappelijke profilering. Naar verwachting zal hij voor 1 augustus 1982 in dienst treden van de RL.

Tijdens het Manpower-kongres in april kreeg Albeda de kans nader kennis te maken met de RL en CvB-voorzitter van den Biggelaar

Vóór zijn ministersperiode was Albeda van 1966 tot 1977 hoogleraar Sociaal Economisch Beleid aan de Erasmusuniversiteit in Rotterdam en van 1973 tot 1977 was hij bovendien als hoogleraar gedetacheerd bij de Stichting Bedrijfskunde in Delft. In 1977 werd hij tot het ministersambt geroepen, nadat zijn voorganger Boersma geweigerd had zitting te nemen in een kabinet met VVD-ministers. Tot voor kort zag het er naar uit dat Albeda's afscheid van het Wetenschappelijk Onderwijs in 1977 definitief zou zijn. Hij gold namelijk als voornaamste gegadigde voor het ambt van Commissaris van de Koningin in Friesland, totdat het kabinet besloot de post aan Wiegel te vergeven.

Her en der is niettemin steeds druk gespekuleerd over een voortzetting van de wetenschappelijke loopbaan van Albeda, die na zijn aftreden als minister zijn dagen sleet met het houden van lezingen en gastkolleges. Is er inderdaad hard om hem geknokt om hem weer op een hoogleraarstoel te krijgen? Albeda: *'Dat valt nogal mee. Met al die bezuinigingen is er op dit moment niet zoveel ruimte en bovendien had ik natuurlijk de voorkeur voor een leerstoel die een beetje op mijn veld ligt, en dat is de soci-*

ale economie, sociaal beleid en arbeidsverhoudingen.'

In eerste instantie krijgt Albeda in Maastricht een managers-functie: het opbouwen van de Economische Studierichting. *'Maar het is meer dan puur management. Er zit ook veel inhoudelijk werk aan vast.'*

Heeft U al een idee aan welke punten U speciaal aandacht gaat besteden bij dat inhoudelijke werk?

'Ik denk aan twee punten. In de eerste plaats aan de opleiding van een econoom met een goed inzicht in de sociale verhoudingen en de sociale politiek, die een goede gesprekspartner is met bijvoorbeeld de gezondheidszorg. In de tweede plaats zullen we rekening houden met het feit dat Maastricht de veranda van Europa is; dat er veel vergeleken en samengewerkt kan worden met landen als Duitsland, België en Frankrijk, meer speciaal met universiteiten in de regio.' Mist U dan het sociale aspect in de bestaande econoomopleidingen?

'Ik heb nog geen opleiding gezien die consequent die elementen naar voren

brengt. Het lijkt mij de moeite waard om te kijken hoe ver je op dat terrein kunt komen. Daar ligt bijvoorbeeld ook het probleem van de economie van de kwartaire sector, waar we, als het erop aankomt, nooit erg veel naar gekeken hebben, ook niet naar de arbeidsverhoudingen in die sector.'

Heeft U die leemtes in Uw verleden als hoogleraar en als minister gekonstateerd en denkt U die in Maastricht te kunnen opvullen?

'Ik denk dat wij moeten proberen een eigen type econoom te vormen, die een echte econoom is in die zin dat hij een goede theoretische ondergrond heeft, maar die tegelijkertijd in staat is om een goede gesprekspartner te zijn bijvoorbeeld in de sfeer van de gezondheidszorg.'

Zijn daar afspraken over gemaakt voordat U Uw benoeming aanvaardde?

'Ik heb begrepen dat men in Maastricht in dezelfde richting denkt. We zitten op dezelfde golfengte, maar we zijn natuurlijk nog maar aan het begin van de uitwerking van dit soort ideeën.' J.H.

Minder studenten, minder studentenstops

In de aanmeldingen van eerstejaarsstudenten voor het komende studiejaar is een lichte daling te signaleren vergeleken met vorig jaar. Dit meldt een rapport (WORS '82) van de Taakgroep Studentenramingen van het ministerie van O & W.

Er is sprake van een daling in de belangstelling voor de meeste talen, geschiedenis, psychologie, pedagogiek, wiskunde, farmacie, biologie, landbouwwetenschappen en bouwkunde. Een toename ziet men bij rechtsgeleerdheid, economie en sommige technische vakken. Trekker hierbij is vooral de vorig jaar ingestelde richting Informatica, waar 850 studenten worden verwacht. Toch is er over het geheel genomen een groei te verwachten in het totaal aantal studenten, gevolg van de toename van de instroom van vrouwelijke studenten. Tussen 1985 en 2000 zal een geleidelijke daling intreden, geraamd op circa 33%. Dit is deels op rekening van de invoering

van de tweefasenstructuur te schrijven, terwijl ook de geboortegolf dan zal zijn voorbijgespoeld. In de aantallen afgestudeerden wordt rond 1986 een korte piek verwacht; dan namelijk vindt de overlap tussen het oude stelsel en de nieuwe tweefasenstructuur plaats.

In het studiejaar '82-'83 zijn er toch nog acht studiestops ingesteld: Geneeskunde, Tandheelkunde, Diergeneeskunde, Lichamelijke Opvoeding (VU), Industriële Vormgeving (THD), Sociale Gezondheidskunde, Algemene Gezondheidszorg (Rotterdam), en Taal- en Literatuurwetenschap. Dat er geen stop voor Rechten komt is het gevolg van de bereidheid van enige instellingen om voor deze richting extra personele middelen beschikbaar te stellen, zodat de capaciteit groter werd. Wel blijft hier een plaatsingscommissie werken, evenals bij de studies Informatica, Biologie, Farmacie, Fysische Geografie en Frans.

EdL.

PPR wil universitaire democratie uitbreiden

WUB gaat niet ver genoeg

De bevoegdheden op de universiteiten zijn op het ogenblik niet slecht verdeeld tussen de verschillende bestuursinstanties. Bij een wetswijziging zouden ze hoogstens wat meer naar de basis verschoven kunnen worden. Dat vindt de Tweede Kamerfractie van de PPR, die een eigen visie heeft gepubliceerd over de toekomst van de universitaire bestuursstructuur. In die visie zou ook een student of administrateur deel kunnen uitmaken van een College van Bestuur. De PPR vindt dat over dit onderwerp teveel gesproken wordt alsof het wetsvoorstel van de vorige regering (de WWO '81) al een voldongen feit is, terwijl het nog in de Kamer moet worden besproken. De radicalen wijzen de WWO '81 van de hand als ondemocratisch.

Aanleiding voor de nota, met als titel 'Naar een democratische universiteit', waren de discussies vorig jaar waarin wetenschappelijke medewerkers elkaar en

de universiteiten in opspraak brachten. De WWO '81 is volgens de PPR niet het juiste antwoord op problemen binnen het wetenschappelijk onderwijs. Het wetsvoorstel wil meer bevoegdheden voor het wetenschappelijk personeel in vaste dienst en voor uitvoerende bestuurders. Dat zou ten koste moeten gaan van de lagere geledingen en de gekozen raden. Volgens de radicalen biedt dit geen oplossing: verlegging van bevoegdheden betekent slechts verlegging van vrijvingsplekken. Bovendien zullen beslissingen moeilijker geaccpeteerd worden naarmate zij gedragen worden door een kleinere groep.

Verder zijn vrouwen slechts vertegenwoordigd in de hogere bestuursorganen. Dat zou, denkt de PPR, beter worden als aan de top meer deeltijdbanen komen.

De nota spreekt zich ervoor uit dat de huidige Wet Universitaire Bestuurshervorming en haar democratische mogelijkheden behouden moet blijven; de bevoegdheidsverdeling zoals die nu is zou

in grote lijnen moeten blijven. De gekozen raden stellen het beleid vast, het dagelijks bestuur (CvB) voert dat uit en is meer nog dan nu verantwoording schuldig aan de raden. In die raden moet het wetenschappelijk personeel nergens een meerderheid krijgen. Meer dan nu het geval is zou de universiteit haar eigen beleid moeten bepalen. Zo zouden Buiten-Universitaire raadsleden niet langer door de minister moeten worden benoemd, maar door die raden zelf. Het CvB zou datzelfde doen bij het benoemen van hoogleraren, terwijl dat college zelf tenslotte in zijn geheel wordt aangewezen door de universiteitsraad, waarbij geen enkele van de geledingen binnen het wetenschappelijk onderwijs van het lidmaatschap is uitgezonderd. Minder overheidsbemoediging, luidt de redenering, werkt decentraliserend en verhoogt de zelfstandigheid van de instellingen.

(UP/UU) (ingekort)

4

BEDANKT TON!

Wat een heerlijk gevoel is dat als iemand aandacht aan ons schenkt. Buitengewoon attent als hij dan ook nog een appèl op ons doet als werkende vrouw. Het is fijn de kans te krijgen om te vertellen wat ons zoal op het werk bezig houdt. Wij kunnen niet anders dan dat zoiets een ware verademing voor ons is.

We begonnen helemaal te blozen toen je vertelde dat je onze verhalen niet voor je zou houden: 'Iedereen mag best weten hoe het met jullie werk gesteld is!' De gedachte alleen al dat mensen het zullen lezen! We zien het al voor ons. Ze slaan de Observant open, bladeren wat en lezen het met een begrijpend knikje hier en daar. Later, als we ze op de gang tegen komen, zullen ze vragen: 'Hebben jullie dat ...? ...is het echt waar??' Vol meeleven zullen ze zijn. Echt spannend lijkt ons zoiets. Ach. Ineens begint van alles te borrelen. Plotseling komt van alles naar boven. Waar zullen we mee beginnen? Misschien kunnen we het beste starten met onze taakomschrijving. We zouden kunnen schrijven over onze afwisselende taak, die zo onduidelijk is dat hij niet altijd een goede leidraad is. Ja, dat lijkt ons een goed begin. Nou, daarna zouden we kunnen gaan beschrijven hoe het is om in een lopend onderzoekproject terecht te komen, waar je nauwelijks iets van af weet. Automatisch belanden we dan bij de pool van onderzoeksassistenten. Daar zouden we even kunnen uitwijken over onze vermoedens dat we weinig tijd zullen krijgen een project goed te leren kennen en echt interessant werk te doen, doordat we voor diverse projecten allerhande klusjes op te knappen hebben.

Het zou op die manier een aardig verhaal kunnen worden. Natuurlijk zullen we ook positieve dingen aan bod laten komen. Vooral leuke gebeurtenissen mogen niet ontbreken. We zouden bijvoorbeeld anekdotes kunnen vertellen over de tijd dat we aan het interviewen waren. Met name over die ene keer toen we zes uur gereisd hadden om iemand te gaan enquêteren en toen mochten meemaken dat mijnheer niet thuis was.

We zullen nog iets moeten verzinnen om het verhaal goed te laten eindigen. Ja hoor, we hebben er echt zin in om een leuk verhaal te schrijven. Zo'n prachtkans krijg je toch niet elke dag aangeboden. We zullen de gelegenheid dan ook dankbaar aangrijpen. Bedankt Ton Hameleers!

Mieke Derickx & Truus Custers

Sport wordt uit pakket gehaald

Van Kemenade gaat mes in studentenvoorzieningen zetten

Het WO, en daarbinnen de studentenvoorzieningen hebben in de ogen van onze onderwijsminister geen al te hoge prioriteit, maar wat hij met de voorzieningen precies van plan is, laat hij voorlopig in het midden.

In de hoop daarover wat konkretere informatie te krijgen reisden twee verslaggevers van de Universitaire Pers naar Den Haag. Zij troffen er een zeer spraakzame minister, die sneller praat dan de snelste pen kan schrijven, maar die weinig meer wilde loslaten dan hij al eerder gedaan had. Slechts op één punt was hij duidelijker dan ooit: aparte voorzieningen voor studenten zullen er over vijf jaar niet meer zijn, als het aan hem ligt.

Wat de overige voorzieningen betreft bleef Van Kemenade vaag, al liet hij doorschemeren, dat ook daar niet aan bezuinigen valt te ontkomen. Maar zoals het in dat ondoordringelijke Haagse jargon heet, 'op dit terrein worden momenteel ambtelijke exercities gemaakt om te bezien wat in het huidige tijdsbestel nog redelijk kan worden genoemd'.

Vindt de minister die studentenvoorzieningen nu eigenlijk maar een overbodige luxe?

v. K.: 'Het begrip 'studentenvoorzieningen' is nogal heterogeen. Daar valt van alles onder. Ik zou voor de duidelijkheid een driedeling willen maken.

Allereerst zijn er die voorzieningen die direkt te maken hebben met of een uitvloeisel zijn van de studieactiviteiten van studenten, zoals de voor de studie noodzakelijke begeleiding. Daarbij reken ik studieadviseurs, dekanen, het mentoraat voor de propedeuse, het Studium Generale en de voorzieningen in de sfeer van de studentenpsychologie. Ik heb als uitgangspunt gekozen dat deze voorzieningen overeind moeten blijven, al zeg ik erbij dat bekeken moet worden of de omvang ervan nog in een redelijke verhouding staat tot wat er elders in het onderwijs gebeurt. Ik sluit beperkingen dus niet uit, maar ik erken dat deze voorzie-

ningen nauw samenhangen met aard en opzet van de studie en ook in andere onderwijsvormen zijn terug te vinden. Dan is er een tweede categorie van voorzieningen die te maken heeft met het feit dat wij ons hoger onderwijs zo hebben georganiseerd dat zeer grote groepen jongeren in een aantal steden worden gekoncentreerd. Dat vraagt om een aantal voorzieningen in de sfeer van de direkte verzorging; eettafels, huisvesting, gezondheidszorg. Zulke elementaire zaken moet je niet uitsluitend overlaten aan de vrije markt met alle gevaren van dien. Ook in dit geval erken ik de noodzaak van aparte voorzieningen, ik vind ze gerechtvaardigd, maar ook hier moeten omvang en aard van de bekostiging redelijk zijn in afweging met andere noden. Bovendien moeten sommige voorzieningen, en dan denk ik vooral aan de eettafels, met enige terughoudendheid worden bekeken, want ik kan me toch niet

aan de indruk onttrekken dat daar royaal en dankbaar gebruik van wordt gemaakt door mensen die niet werken of studeren aan de universiteit. Het zijn bijna publieke eethuizen geworden. Nou ja, dat begrijp ik allemaal wel, maar ik voel me niet geroepen om dat dan ook te financieren. Ik vraag me af of universitair personeel, dat toch in het algemeen een goed salaris heeft, zo goedkoop van dit soort voorzieningen gebruik moet kunnen maken.

Tenslotte is er een derde categorie van voorzieningen, waarvan je zegt: het is leuk, het is aardig, en historisch gezien is het heel begrijpelijk, maar het hoeft niet. En dan kom je in de sfeer van de sportvoorzieningen, waar overigens ook door universitair personeel met een flink salaris gretig gebruik van wordt gemaakt, en additionele kulturele activiteiten. Ik zie niet meer dat dat vandaag de dag nog noodzakelijk is. Als je dat zegt, rijst natuurlijk wel de vraag hoe die zaak kan worden afgebouwd. Er werken nou eenmaal mensen, er staan sporthallen en de gemeenten zullen niet staan te springen om die dingen over te nemen en de exploitatie voor hun rekening te nemen. Daar wordt op dit moment nog op gestudeerd'.

Sportvoorzieningen

Waarom horen de sportvoorzieningen eigenlijk niet in uw tweede categorie thuis?

v. K.: Sport en cultuur zijn voor mij niet dermate elementair dat een onderwijsinstelling daarvoor aparte voorzieningen zou moeten treffen. In elke gemeente in Nederland zijn voldoende accommodaties beschikbaar om alle categorieën jongeren, werkende jongeren, HBO-jongeren en dus ook studenten op te vangen. Het barst van de sportverenigingen in Nederland. Als je aan sport wil doen, word dan maar lid van die verenigingen. *Laten we eens aannemen dat er nu voor het eerst studentenvoorzieningen zouden komen. Wat voor pakket zou u dan samenstellen?*

v. K.: 'Tja, dat is een aardige gedachte, zo heb ik het nog nooit bekeken. Het probleem is dat veel voorzieningen stammen uit een tijd dat studenten een andere maatschappelijke positie innamen en sindsdien gewoon zijn blijven bestaan. Maar in aansluiting op wat ik zojuist heb gezegd over de sport, denk ik dat je veel meer zou moeten toespelen naar de lokale overheid. Wil een stad een universiteit, dan moet zij ook zorgen voor de noodzakelijke infrastructuur, waarmee ik ook huisvesting, eettafels en dat soort zaken bedoel. Het zou, denk ik, een betere weg zijn geweest als dat van meet af aan zo zou zijn georganiseerd. Alleen de

voorzieningen uit de eerste categorie zouden dan onder Onderwijs vallen'.

Het afstoten van de sportvoorzieningen levert voor u dan wel een bezuiniging op maar als een gemeente het kompleks overneemt of de sportende studenten op een andere manier onder dak moet brengen, verhuist het financiële probleem gewoon mee. Dan krijgt bijvoorbeeld CRM die op haar begroting?

'Dat kan wel waar zijn, maar ik vind dat het om een plaatselijke aangelegenheid gaat. Ik moet mijn uitgaven bekijken in het kader van het hele onderwijs en ik moet beoordelen wat daarin de minst onredelijke bezuinigingen zijn. Dat kan inderdaad zijn consequenties hebben voor een gemeente. Maar waar het om gaat is dat dát de plaats is waar de afweging gemaakt moet worden. Het is een zaak van gemeentepolitiek en als er in een stad een flinke studentenpopulatie is, belet toch niemand de studenten om lid te worden van een politieke partij en een rol te gaan spelen op gemeentelijk politiek niveau? Overigens, ik vind ook, dat de betrokkenen bij de studentensportvoorzieningen alle ruimte hebben tegen mijn plan te protesteren bij de volksvertegenwoordiging. Niet bij mij, maar bij de politieke partijen!'

We krijgen de indruk dat studentenvoorzieningen voor u toch een beetje een sluitpost op de begroting zijn

v. K.: 'Nou ja, kijk, de koppeling tussen uitkeringen en het minimumloon is voor mij aanzienlijk heiliger dan welke studentenvoorziening ook, om maar eens iets te noemen. Binnen het wetenschappelijk onderwijs is het voor mij uiterst essentieel dat wij een systeem hebben, waar fundamenteel onderzoek wordt gedaan en waar mensen worden voorbereid op deelname aan dat onderzoek. Als we het over heilig hebben dan is die functie heilig voor mij. Er moeten instituten zijn, waar voortdurend over de grenzen gedacht wordt, ook al heeft dat op korte of langere termijn niet meteen effect. Dat dat gebeurt is één van de pijlers van een democratische samenleving; het is belangrijker dan de vraag of de studentenvoorzieningen overal optimaal zijn. Overigens vind ik, en daar heb ik nooit enige twijfel over laten bestaan, dat studenten nog steeds een bevoorrechte positie innemen. Kijk eens naar de verhouding tussen het aantal studenten en het aantal stafleden en vergelijk dat eens met andere vormen van onderwijs'.

Tweefasenstructuur

Toch blijkt dat veel studenten in de knoei raken met hun studie en dat zal nog wel erger worden als de twee-fasenstructuur van start gaat.

v. K.: 'Ach, kom, daar gaat u toch geen

drama van maken. Uitgangspunt in het nieuwe stelsel is 1700 uren studielast. Dat is toch niet zo belastend, dat lijkt me geen slecht arbeidscontract'.

Die 1700 uren zijn een norm, maar het moet u toch ook bekend zijn dat een flinke groep studenten daar de grootste moeite mee heeft?

v. K.: 'De samenleving stelt zijn randvoorwaarden ten aanzien van het geld dat ze beschikbaar stelt voor dit soort hogere opleidingen en als een categorie mensen ziet dat ze niet aan die randvoorwaarden kan voldoen, dan houdt het op. Laat die mensen dan maar gaan werken of naar het HBO gaan of een avondstudie gaan doen of iets dergelijks. Dat is geen schande. Negentig procent van hun leeftijdgenoten doet dat ook.

Daarmee zegt u dat ook diegenen die in principe geschikt zijn, maar niet aan die norm kunnen voldoen, maar moeten verdwijnen?

v. K.: 'Ja, want geschiktheid hangt altijd samen met de randvoorwaarden. Als er voldoende middelen en tijd en begeleiding voorhanden zijn, kun je mensen veel leren. Maar de maatschappij stelt ook haar grenzen, dus dat kan niet. Geschiktheid is nu eenmaal een begrip, binnen speciale randvoorwaarden.

Overigens is het voor mij de vraag of het universitair onderwijs voldoende op de studieproblemen van studenten is ingespeeld. Enkele jaren geleden is een goed rapport verschenen van het Centraal Bureau Onderzoek Wetenschappelijk Onderwijs (CBOWO) over de factoren die van invloed zijn op het studeren. Daaruit bleek dat de mate van feed-back, de mate waarin men zijn eigen ontwikkeling kan toetsen, van doorslaggevende betekenis is. De opbouw van het universitaire programma kent daar traditioneel weinig mogelijkheden voor, en de situatie is nog verslechterd met de komst van massa's studenten. In de oude universiteit zat een professor met drie studenten rond de tafel. Daar was feed-back nog wel verzekerd.

Een ander euvel is, dat er veel te weinig wordt gedaan aan de didactische kant van de studieprogramma's, hoewel elke universiteit toch een speciale daarop gerichte onderzoeksafdeling heeft. Aan dit soort dingen moeten de universiteiten meer aandacht gaan schenken. Het punt is dus, dat ik weiger alleen verantwoordelijk te worden gesteld voor het probleem, dat veel studenten blijkbaar in de knel komen in het wetenschappelijk onderwijs.

Ik ben er daarom ook voorstander van, dat de propedeuse-fase veel meer een oriënterend karakter zou moeten krijgen. Mensen kunnen dan ervaren, of ze

wel of niet geschikt zijn voor de wetenschappelijke taken. Dat scheelt veel tijd voor die mensen en ook voor de publieke middelen van de samenleving. En gelet op de ratio wetenschappers-studenten moet het mogelijk zijn, die propedeuse zo in te richten met dezelfde mankracht. Die ratio is veel gunstiger in het WO dan in het kleuter- of lagere onderwijs.

Studiefinanciering

U heeft nou wel duidelijk gemaakt, dat de studentenvoorzieningen ingekrompen moeten worden. Dat zal voor veel studenten ook financiële gevolgen hebben. Komt er nu een beter studiefinancieringsplan?

v. K.: 'Er komt een veel beter studiefinancieringsstelsel, beter naar zijn opzet en zijn inhoud en naar tal van criteria, die al jaren in de studentenwereld van belang worden gevonden, zoals de onafhankelijkheid van de ouders. Maar als u me impliciet vraagt: Krijgen we meer geld? dan is het antwoord: Neen, want het moet budgettair neutraal, het mag niet meer kosten dan nu. Maar het is wel een veel beter stelsel.'

Stel nu dat uit een budgetonderzoek zou blijken dat een groot deel van de Nederlandse studenten kwa inkomen onder het bijstandsminimum zit...

v. K.: 'O, maar daar biedt het nieuwe studiefinancieringsstelsel een oplossing voor. Het bedrag dat bovenop de basisbeurs geleend kan worden, wordt door mij gegarandeerd tot de minimumuitkering, afhankelijk van de leeftijd.

Weet u dat zeker?

v. K.: 'Of ik het zeker weet? Ik ben er zelf bij geweest. Het stelsel is klaar en wordt op dit moment intern besproken. Het doet de ronde. Het bevat elementen uit het systeem dat een kommissie van de Akademische Raad vorig jaar heeft ontworpen, maar ik zou teveel in details treden als ik u dat nu uiteen zou zetten'.

Over het studiefinancieringsstelsel heeft minister Van Kemenade al aangekondigd dat hij zal proberen in september 1982 een wetsontwerp klaar te hebben. Wat betreft de bezuinigingen op studentenvoorzieningen verwijst hij naar de begroting 1983 en het Algemeen Financieel Schema 1983-1987. En als het technisch mogelijk is, zal ook de dezer dagen verschijnende Voorjaarsnota al een tip van de sluier oplichten.

Een jaar geleden werden in Breda op Koninginnedag 144 mensen door de politie gearresteerd, niet omdat zij iets gedaan hadden in strijd met de een of andere strafbepaling, maar omdat ze dat misschien zouden gaan doen. Achteraf is de plaatselijke overheid door de minister gekorrigeerd, zij het weinig bevreemdend, maar daarmee is het gevaar van preventief arresteren nog lang niet afgewend. Het CDA-kamerlid Faber diende begin maart tijdens een debat over de akties tegen de munitietransporten een motie in, waarin de minister gevraagd werd al het mogelijke te doen bij nieuwe transporten soortgelijke akties te voorkomen. Tijdens het debat bleek Faber er weinig twijfels over te hebben dat preventieve arrestatie ook tot 'al dat mogelijke' behoorde. Gezien de grote meerderheid waarmee de kamer zijn motie aanvaardde achtte Faber de tijd rijp om de zaak definitief te regelen. Daartoe heeft hij onlangs de minister een aantal vragen voorgelegd, die hierop neerkomen: Vindt de minister ook niet dat het vasthouden van personen door de politie nodig kan zijn om ordeverstoringen te voorkomen?; Vindt hij ook niet dat zo'n ingrijpende maatregel een goede wettelijke regeling vereist?; Vindt de minister dan ook niet dat zo spoedig mogelijk deze leemte in de wetgeving moet worden opgevuld?

Een zeer gevaarlijke ontwikkeling, vindt Gerard Mols, advocaat en wetenschappelijk medewerker bij de Studierichting Nederlands Recht. Hij bereidt een proefschrift voor over 'samenspanning', een begrip dat alleen in enkele stoffige wetjes in Nederland voorkomt. Door de introductie van het begrip samenspanning in het strafrecht krijgt de politie op bredere schaal de gelegenheid om in de praktijk te brengen wat Faber 'en velen met hem' voor wenselijk houden. In het buitenland, vooral in Duitsland waar de Schutzhaft ijverig geïmplementeerd wordt, heeft men daar kennelijk minder moeite mee.

Boudewijn Chorus van het onvolprezen reklasseringsblad KRI had een gesprek met Gerard Mols en bood ons het resultaat daarvan ter publikatie aan.

J.H.

Mr. Gerard Mols over Schutzhaft en samenspanning:

Grondwettelijke vrijheden komen in gevaar

Het begrip samenspanning staat voor het soort delikten dat in Engeland en Amerika als sleutelbegrip 'conspiracy' meekrijgt en in West-Duitsland 'Kriminelle Vereinigung'. Strafbaarheid van samenspanning is in feite gelegaliseerde, binnen het strafrechtssysteem gebrachte, Schutzhaft. Terwijl Schutzhaft een kwestie is waar in beginsel alleen de politie aan te pas komt, omdat het een openbare orde aangelegenheid betreft en er nog geen sprake is van strafbare feiten, is samenspanning het strafbaar gestelde gedrag: het *van plan zijn* de openbare orde te gaan verstoren (een kraak te zetten, een bank te beroven etc.) is *strafbaar feit* geworden.

Daarmee is het uit de relatief oncontroleerbare politiefier gehaald en in een met meer waarborgen voor de verdachte omklede strafrechtprocedure ingeplant. maar ook de strafvorderings-mogelijkheden worden daardoor groter: omdat er verdenking van een strafbaar feit is kan de politie gemakkelijker tot opsporing, aanhouding, vastzetting, huiszoeking — noem maar op — overgaan. Volgens Ge-

Gerard Mols

rard Mols is samenspanning een typies 'tijdgevoelig' begrip: het wordt strafbaar in roerige tijden. In Nederland is samenspanning lange tijd strafbaar geweest door een gelegenhedswetje dat werd aangenomen naar aanleiding van de grote spoorwegstaking in 1903. Vergaderingen van spoorwegmensen werden reeds als samenspanning gezien. Via de strafbedreiging werd aldus geprobeerd stakingen te voorkomen en te breken.

Gerard Mols: 'Samenspanning is weer aktueel geworden in Nederland ten tijde van de eerste gijzelings- en kapingsakties. Een lid van de Hoge Raad, Mr. R. de Waard, heeft er toen hardop over nagedacht en als zijn mening werd geïntroduceerd, dat het tijd werd samenspanning opnieuw strafbaar te stellen. Momenteel wordt overwogen samenspanning als delikt op te nemen in de opiumwet. Het verschil tussen die zaken is natuurlijk niet gering. De Waard heeft destijds een proefballon opgelaten om samenspanning bij ernstige misdrijven strafbaar te stellen. Dat is toen niet gelukt. Gaat men het nu via de Opiumwet proberen, dan is er een kans dat men daar nu wel aan wil. Maar ik vind dat een riskante ontwikkeling. Want heb je het begrip eenmaal geïntroduceerd, dan hoeft elke volgende stap maar een kleine te zijn. Het gevaar is niet denkbeeldig dat de opiumwet dan als achterdeurtje gaat fungeren'.

Maar wat is er eigenlijk samen te spannen op het gebied van opium? Gerard Mols: 'De praktijk van de bestrijding van de heroïnehandel heeft geleerd dat vooral kleine dealers, vaak zelf gebruikers, voor de bijl gaan en dat de grote jongens die een lijn op touw zetten en de zaakjes dirigeren buiten schot blijven, omdat ze zich niet bewijsbaar aan een strafbaar feit hebben schuldig gemaakt. De introductie van de strafbare samenspanning vereenvoudigt dan het bewijs. Want het betekent dat je alleen maar hoeft aan te tonen dat iemand met iemand anders is overeengekomen om te gaan dealen, om heroïne op een lijn te zetten of iets dergelijks. Vereenvoudiging van het bewijs betekent dat ook degenen die achter de heroïne lijnen zitten, zeg maar de 'big shots', voor justitie grijpbaar gaan worden. Die overweging schijnt nu inderdaad de enige te zijn waarom minister de Ruiter bereid is de samenspanning in de Opiumwet op te nemen.'

Gerard Mols vindt de aktuele overwegingen om samenspanning strafbaar te stellen via de Opiumwet 'op z'n zachtst gezegd lichtvaardig' omdat de mogelijkheden van daaruit legio zijn, en zich met-

(Vervolg op pagina 10)

Personeelsbeleid in de versukkeling

Volgens sommigen kan er nauwelijks sprake zijn van een eigen personeelsbeleid binnen een instelling als de RL. Alles wat met personele middelen en arbeidsvoorwaarden te maken heeft wordt immers van boven af opgelegd door de ministeries van Onderwijs en Binnenlandse Zaken. De instelling heeft erop toe te zien dat het beheer van de personele middelen goed gevoerd wordt en kan alleen in de marge wat leuke dingen voor de mensen doen. Anderen daarentegen beweren dat er juist een aanzienlijke ruimte bestaat om een goed personeelsbeleid te ontwikkelen, zodat de belangen van de mensen in de organisatie niet weggedrukt worden door het belang van de organisatie.

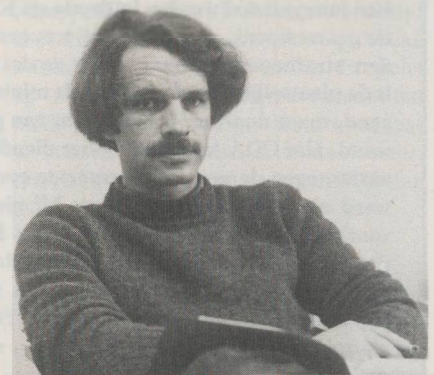
Geheel in de lijn van de stelling uit de Basisfilosofie, dat het onderzoek en onderwijs gericht moeten zijn op het individuele en kollektieve welzijn, zou men mogen verwachten dat er in eigen huis een duidelijk beleid bestaat dat het belang van de aanwezige 800 personeelsleden dient. Maar in schrille tegenstelling tot het onderzoek- en onderwijsbeleid, waarmee de universiteit snel naam heeft gemaakt, is er eigenlijk nauwelijks sprake van een personeelsbeleid. Een rechtvaardige verdeling van werk, verdeling van verantwoordelijkheid, ontplooiingskansen voor het individu . . . allemaal schone idealen voor de toekomst. Want de bestuurders hebben eerst hun handen vol aan het scheppen van de noodzakelijke een elementaire voorwaarde om tot een beleid te kunnen komen: het goed op poten zetten van een dienst Personele Zaken, die tot meer in staat is dan te zorgen voor een tijdige betaling van de salarissen of voor funktiewaarderingen en -beoordelingen.

De dienst heeft zich in het verleden beperkt tot het spelen van een ondergeschikte rol in de opbouw van de universiteit en raakte enkele jaren geleden in ernstige problemen toen er verzoeken kwamen om mee te denken over de verdere ontwikkelingen van de organisatie, die de dienst geholpen had uit de grond te stampen. Toen de dienst niet tot meedenken in staat bleek ontstonden er wrijvingen zowel binnen de dienst als tussen vertegenwoordigers van de dienst en de afnemers. Twee jaar geleden liet het College Bestuur een onderzoek instellen door het GITP naar de oorzaak van het falen. In februari vorig jaar publiceerde het adviesburo zijn bevindingen. Het falen werd verklaard uit een complex van oorzaken, waarbij voorop stond dat de dienst verzuimd had zich aan te passen aan de veranderende vraag van een dynamisch groeiende omgeving. Daarvoor noodzakelijke deskundigheden waren niet in huis, er was geen duidelijke visie op het takenpakket, op het bestuurlijke en uitvoerende vlak werden verschillende doelstellingen en prioriteiten nagestreefd en daarbovenop waren nog persoonlijke tegenstellingen gekomen. Op al die punten werden voorstellen gedaan om duidelijkheid te scheppen en om te komen tot versterking van de dienstverlening. Van die voorstellen is nog maar weinig in

praktijk gebracht. Vlak na de aankondiging van het GITP-onderzoek had diensthoofd Bestebreurtje het in Maastricht voor gezien gehouden en was vertrokken naar Heerlen, waar hij de gemeentelijke personeelsdienst ging leiden. De eerste zorg was nu een nieuw diensthoofd aan te trekken, een opgave waarin men tot nu toe niet is geslaagd. De afwezigheid van een diensthoofd die de reorganisatie ter hand zou nemen, heeft de dienst weinig goed gedaan, al sloeg men er zich aanvankelijk heel behoorlijk door heen. Opnieuw ontstonden er echter tegenstellingen.

Dubbelbesluit

Vorige maand besloot het College van Bestuur, waarin het begin dit jaar aangetreten gekozen lid Ad Lagas de portefeuille Personele Zaken beheert, in te grijpen. Lagas: 'De basale functies van de dienst werden heel behoorlijk vervuld, maar aan twee dingen moest akuit iets gedaan worden: aan het ontbreken van een diensthoofd en aan het grote pakket vragen dat lag te wachten en een grote druk op de ketel veroorzaakte. We hebben toen een dubbelbesluit genomen: er is een interim-hoofd aangesteld en er is gekeken naar de additionele vragen. We hebben de vragen eruit gehaald die niet direkt een ant-

Ad Lagas

woord behoeften en voor de vragen die wel dringend op een antwoord wachten hebben we een tijdschema vastgesteld'. Gezien de stand van zaken bij de sollicitatieprocedure voor een nieuw diensthoofd, heeft Lagas goede hoop dat de vierde selectieronde tot een benoeming zal leiden.

Intussen oefent drs. Igor Wladimiroff, de man die het GITP-onderzoek heeft uitgevoerd, voor drie dagen in de week, de functie van hoofd uit tot september. Na het uitbrengen van zijn rapport heeft Wladimiroff een tijd lang meegeholpen een van de aanbevelingen van het rapport, de verbetering van de interne overlegstructuur, te realiseren, maar in oktober vertrok hij weer omdat het budget op was. Is hij nu teruggeroepen omdat de zaak op instorten stond? 'Kennelijk zag het bestuur voldoende aanleiding om zo iemand te benoemen,' luidt het diplomatieke antwoord. Hij ziet als zijn taak voornamelijk het overeind houden van de dienst en niet zozeer het opnieuw op poten zetten ervan. 'Dat is voor het nieuwe diensthoofd weggelegd. We gaan nu proberen de interne samenwerking weer inhoud te geven, evenals de voornaamste externe relaties met aanpalende diensten.' Door de plotselinge noodzaak tot bezuinigen is de dienst de laatste tijd weer sterk onder druk komen te staan, omdat veel gegevens gevraagd worden. En dat terwijl door het beperkt functioneren van de dienst de partikuliere dienstverlening voorop is komen te staan en het beleid nog verder naar de achtergrond is verhuisd.

Om de zaak opnieuw goed te laten functioneren acht Wladimiroff het wenselijk dat in de structurele sfeer de werkprocessen beter op elkaar worden afgestemd, dat de diverse afdelingen binnen de dienst elkaar weer meer vertrouwen schenken en beter informeren en dat er op zo'n manier een meerwaarde verkregen wordt voor het geleverde produkt. Wat voor een plaats neemt een goed functionerende personeelsdienst binnen

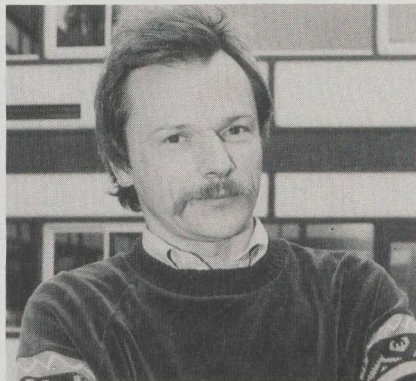

Igor Wladimiroff

een organisatie in? Wladimiroff: 'Een intern goed georganiseerde dienst met een goed samenwerkingsklimaat funktioneert goed als hij grote oren heeft om direct waar te nemen waaraan behoefte is en als hij kan komen met voorstellen die aansluiten op die behoefte. Het vaststellen van beleid is een zaak van het bestuur. Slechte personeelsdiensten schrijven hele dikke nota's over hoe het eigenlijk zou moeten zijn. Het is een fictie dat er een objectief goed personeelsbeleid is te formuleren. Iedere dienst moet de belangen, die eigen zijn aan het bedrijf of de instellingen, kennen en dienen'.

Grote oren

De grote oren van een personeelsdienst moeten vooral gezocht worden bij de mensen die aan de RL de veldwerkers heten. De dienst telt er momenteel twee, Marijke Niemann en Huub Ruijters. Vooral de laatste wordt vaak te hulp geroepen wanneer zich ergens problemen voordoen en hij weet daarom als geen ander wat er zoal mis kan gaan en hoe dat te voorkomen was geweest. Ruijters: 'Het personeelsbeleid wordt in de eerste plaats gemaakt op de werkplek, waar de behorend baas verantwoordelijk is. Wij zijn alleen maar helpers, die moeten proberen problemen voor te zijn en als ze er toch komen, ze helpen op te lossen. In zijn praktijk als troubleshooter heeft Ruijters allerlei maatregelen bedacht om te voorkomen dat ergens conflicten ontstaan. 'Allereerst moet je ervoor zorgen dat de functie inhoudelijk aan de maat is en dat de eisen die je aan kandidaten stelt redelijk zijn. Niet voor niets zie je het hoogste verloop in functies, die inhoudelijk weinig voorstellen. Je ziet ook veel dat die mensen er dan een cursus bij gaan volgen omdat ze willen doorstromen naar een inhoudelijk betere functie. Ook dat moet je stimuleren door functieopdrachten of door te verwijzen naar die aanvullende opleidingen. Ik geef toe: daar zouden we best eens wat meer voor-

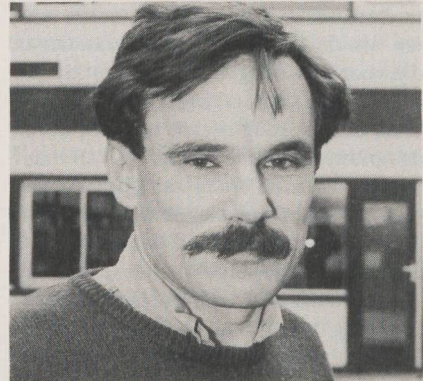

Frans van der Horst

lichting over kunnen geven.' Het constateren van zulke individuele behoeften zou het beste kunnen gebeuren tijdens de beoordelingsgesprekken. 'De naam zegt het al: beoordelen is een overblijfsel uit hiërarchische tijden. Zulke gesprekken kunnen heel zinnig zijn als je er een functioneringsgesprek op laat volgen waarin je met de betrokkenen nagaat hoe een individu beter aan zijn trekken kan komen.' Als een ander manco in het personeelsbeleid ziet Ruijters het gebrek aan doorstroming, waardoor vergrijzing dreigt en financiële problemen dreigen'. Wat dat betreft ben ik een voorstander van meer tijdelijke arbeidsplaatsen, vooral in de sfeer van het wetenschappelijk personeel, zoals door de kernnota wordt voorgesteld. Hoe meer mensen je aan een baan hier kunt helpen hoe beter. Ik help liever zestig of zeventig mensen, zoals nu gebeurd is, met geld van het GAB aan een baan dan nota's zitten schrijven.' Het partikulier initiatief van Ruijters is kenmerkend voor het personeelsbeleid. Van een gestructureerde aanpak van een kwestie als de bijdrage aan de werkgelegenheid is weinig sprake. De schakel tussen praktijk en beleid ontbreekt.

Visie

Valt er een visie op het personeelsbeleid te verwachten als de praktische problemen rond de dienst uit de weg zijn geruimd? Ad Lagas: 'Je kunt wel een mooie visie hebben op personeelsbeleid, maar of je daar veel mee bereikt is de vraag. Je moet ervan uitgaan dat 95% van het beleid wordt bepaald door de centrale overheid. Die resterende vijf procent mag jij dan invullen. Daarbij moet je dan bedenken dat de universiteit een doelorganisatie is, die goed onderwijs en onderzoek moet verzorgen met de middelen die wij daarvoor krijgen. Dat is de primaire taak die je voor ogen moet staan. In de sekundaire zaken heb je meer speelruimte. Je kunt vrouwen meer kansen geven, deeltijdarbeid bevorderen

Cees Schröer

of de doorstroming bevorderen. Maar een echte visie over die beleidsruimte bestaat hier nog niet. We missen gewoon duidelijke richtlijnen over onze speelruimte. Pas als we die hebben kunnen we een eigen beleid gaan ontwikkelen. Er is kort geleden wel een concept gemaakt met uitgangspunten voor een personeelsbeleid. Dat concept zullen we nu opnieuw gaan bekijken'.

Tenslotte is er nog het Georganiseerd Overleg, het overlegplatform voor de werkgever (het College van Bestuur) en vertegenwoordigers van het personeel over sekundaire arbeidsvoorwaarden. Dat zou het College achter de broek kunnen zitten om met een behoorlijk personeelsbeleid voor de dag te komen. Maar ook daar heeft de malaise toegeslagen. De twee ABVA/KABO-vertegenwoordigers, Cees Schröer en Frans van der Horst constateren tegelijkertijd bereidwilligheid en machteloosheid bij het College. 'Voor de machteloosheid wordt de overbelasting van de dienst Personele Zaken aangevoerd, maar daarnaast kun je toch ook zeggen dat er weinig durf is om met eigen ideeën te komen', zegt Cees Schröer. 'Wat er op personeelsgebied gebeurt is ad hoc-werk. Men zou vanuit de eigen aard van de instelling beleid moeten ontwikkelen, maar daarvoor is het College te weinig slagvaardig'. 'Zolang er niet al te veel branden uitbreken, laat men PZ gewoon zijn gang gaan en trouwens, als er een brand uitbreekt, zijn er geen apparaten om te blussen'. Dat ligt zeker niet alleen aan PZ, want daar is genoeg goede wil aanwezig om een goed beleid te voeren. Maar ook daar heerst een gevoel van machteloosheid omdat men met de aanwezige structuur en mankracht de ideeën niet in praktijk kan brengen,' voegt Frans van der Horst daaraan toe. 'Het personeelsbeleid hinkt achter alle ontwikkelingen aan, omdat men er geen consequenties uit trekt dat de universiteit ook een sociale opdracht heeft'.

(Vervolg van pagina 7)

terdaad vanzelf andere bijzondere wetten als de Opiumwet zullen aandienen die voor invoering van strafbare samenspanning in aanmerking kunnen komen: 'Dan zal de vraag rijzen, waarom wèl in de opiumwet en niet in de . . . vul maar in. De volgende vraag zal zijn, waarom niet het delikt samenspanning algemeen invoeren in het wetboek van strafrecht? De laatste stap, vergelijkbaar met Engeland en Amerika, zal dan zijn: samenspanning tot elk misdrijf is strafbaar. Dan hebben we er een leerstuk bij, naast *poging tot* wordt het dan ook *samenspanning tot*. Een niet geringe verscherping van het strafrecht, laten we dat wel bedenken'.

Homofiele samenspanning

Waarop doelt Mols als hij de situatie in Engeland en Amerika noemt? 'Samenspanning is daar een algemeen leerstuk. De angelsaksiese rechtstelsels kennen ook ons begrip *poging tot*, maar bovendien dus nog 'conspiracy'. Samenspanning tot bijvoorbeeld diefstal is strafbaar. Dat laat zien hoe algemeen het begrip is ingevoerd. Maar er zijn ook heel specifieke verbanden waarin samenspanning als handvat wordt gebruikt. In Amerika is destijds de heksenjacht op kommunisten via samenspanning van juridiese onderbouw voorzien. In Engeland wordt het momenteel in de sfeer van stakingen gebruikt, maar ook in de zedelijkheidssfeer. Kontaktadvertenties van homofielen zijn bijvoorbeeld strafbaar op grond van samenspanning: opdrachtgever en uitgever spannen samen tot ondermijning van de goede zeden'. Wat is nu precies het verschil tussen samenspanning en Schutzhaft? Gerard Mols: 'Bij samenspanning wordt een bepaald gedrag gedefinieerd tot strafbaar feit. Maak je je aan dat gedrag schuldig dan val je binnen strafvordering en strafrecht. Er is dan sprake van een delikt. De hele strafprocedure komt in werking, dus met de formele waarborgen voor verdachte. Schutzhaft is echter een kwestie die geheel ter beoordeling van de politie staat, het openbaar ministerie komt daar niet aan te pas. Er is bovendien bij Schutzhaft niet de verdenking dat je iets *gedaan hebt*, maar dat je wel eens iets *zult kunnen gaan doen* wat strafbaar is: de politie heeft het gevoel dat u de openbare orde zult gaan verstoren. Daar heeft de preventieve arrestatie formeel ook niet het karakter van het in werking stellen van een strafprocedure, het is niet de bedoeling dat je *gestraft* wordt, je wordt *even vastgehouden* totdat het te verstoren evenement voorbij is. Daar komen rechter en officier van justitie dus niet aan te pas, als het probleem is opge-

lost wordt je weer naar huis gestuurd. De schuldvraag komt niet aan de orde, er zijn geen waarborgen, niets is geregeld. Bepaalde politieke krachten dringen nu naar aanleiding van de ervaringen in Breda op een wettelijke regeling voor die Schutzhaft aan. Maar ook dat is een misleiding. Want in feite is zo'n preventieve aanhouding helemaal niet mogelijk als je de orde neit reeds *hebt* verstoord op het moment van aanhouding. Er wordt dus gevraagd om een wettelijke basis voor bevoegdheden die de politie *en passant* worden toegedicht!'

Politie

'Vanuit politiekeringen is er altijd al behoefte geweest aan werkbare en praktische regelingen, waarbij primair aan het politiewerk wordt gedacht en de verdachte maar liever niet teveel rechten moeten worden toebedeeld. De strafvorderingsprocedure is voor de politie eerder lastig en hinderlijk, omdat ze bedoeld is om waarborgen voor de verdachte te scheppen. Nu is de praktijk van het strafrecht natuurlijk allang anders dan wat in het wetboek staat, maar desalniettemin is er bij de politie niet alleen op het gebied van de openbare orde maar ook in de strafrechtelijke sfeer allang de vraag naar mogelijkheden om eerder te kunnen optreden. Ik kan me dat vanuit de politie wel voorstellen, ze kunnen pas iets doen als de jongens met breekijzers komen en aan het schoffelen gaan terwijl de politie soms al tevoren op de hoogte is door tipgevers, informanten of toeval. Maar ze beseffen niet half — tenzij je het van een kwaadaardige kant wil bezien — waartoe zo'n ontwikkeling naar Schutzhaft en legalisering in de vorm van samenspanning kan leiden.'

— *In dat verband: bij zowel Schutzhaft als strafbaarstelling van samenspanning zal de politie moeten beschikken over de mogelijkheid om aan de weet te komen wie mogelijk wanneer wat van plan is, kortom de inlichtingentechnologie zal een nog belangrijker rol gaan spelen?*

Inderdaad, je krijgt onvermijdelijk de argumentering dat je met legalisering van die Schutzhaft niet voldoende uit de voeten kunt als je niet een uitgebreid skala aan inlichtingenmogelijkheden krijgt, zowel qua techniek als qua wettelijke bevoegdheden. De glijdende schaal zet zich voort, als je eenmaal die barrière — bijvoorbeeld via de opiumwet — hebt doorbroken. Een logies gevolg van de roep om legalisering van preventieve arrestatie is uitbreiding van het inlichtingenapparaat. Daarnaast zul je de politiemensen horen betogen dat ze toch altijd nog een 'timmermansoog' hebben, zij kunnen met dat oog wat jij en ik niet kunnen: bijvoorbeeld onderscheid maken tussen mensen met een leren jasje die 'uit de Bijenkorf komen' (zoals Valken het destijds uitdrukte) en mensen met een leren jasje die rellen gaan schoppen'. Tenslotte de vraag aan Gerard Mols wat zijn mening is over de vraag om preventieve bevoegdheden. 'Ik vind die ontwikkeling om zo te zeggen bloedlink. Op de eerste plaats wordt de discussie in Nederland verkeerd gevoerd. Men vraagt zich af: *hoe* kun je de kwestie regelen, zonder eerst onderzocht te hebben of de kwestie wel geregeld moet worden. Wat is er nou helemaal aan de hand? Er wordt kennelijk naar instrumenten gezocht om politieke protesten in de kiem te smoren, liefst te voorkomen. Dan praten we toch over het gehalte van de democratie? Justitie heeft op dit moment, ook op het gebied van de openbare orde, meer dan voldoende bevoegdheden. Daaraan uitbreiding geven zal verregaande konsekwenties hebben voor de demonstratievrijheid en de vrijheid van meningsuiting. Het betekent uiteindelijk dat — afhankelijk van tijd en plaats — bepaalde uitingen kunnen worden geïnterpreteerd als verstoringen van de openbare orde. Daarmee wordt de mogelijkheid om gebruik te maken van de grondrechtelijke vrijheden beperkt. Laten we goed beseffen waar je dan mee bezig bent'.

Boudewijn Chorus

Ton van den Bogaard heeft geen enkele twijfel:

'Dierproeven zijn noodzakelijk voor toegepast medisch onderzoek'

Een klaaglijk geank stijgt op uit de kelen van een achttal honden in ijzeren kooien, zodra de deur opengaat. Een schaap dat diezelfde morgen een doodgeboren lam ter wereld heeft gebracht kijkt vreselijk verdrietig en ook de konijnen hebben zoiets treurigs in de ogen. De muizen en ratten hebben evenmin iets vrolijks, maar nee, daar overheerst toch de stank.

Het lijkt alsof al die gekooide dieren in het Centraal Proefdierencentrum (CPV) gehoord hebben wat Ton van den Bogaard heeft gezegd: 'Ja, alle proefdieren die hier binnenkomen gaan dood weg!' Samen met Paul Hermans beheert Ton van den Bogaard het CPV dat is gevestigd in het Biochemisch Centrum. Het is de instantie die de proefdieren levert aan de wetenschappelijk onderzoeker, plaats, ruimte en instrumentarium ter beschikking stelt, alsmede het deskundige personeel (te weten drie biotechnici) in dienst heeft dat waakt over de proefdieren en experimenten.

Jaarlijks gaat er zo'n 540.000 gulden om, alleen bestemd voor de proefdieren, waarvan 11.000 muizen, 6000 ratten, 400 honden, 340 konijnen, 62 schapen, 12 geiten, 10 kippen, 6 kavia's en 2 kalveren.

Voor de schapen en geiten is anderhalve hectare land beschikbaar. Voor de honden is echter geen uitloop mogelijk naar buiten, als zij op het BMC verblijven, wat echter wel tot 3 weken kan duren. 'Dat kon niet,' aldus een medewerker, 'want dat willen de omwonenden niet'.

Ontdekkingen

Over de noodzaak van het nemen van dierproeven heeft Ton van den Bogaard geen enkele twijfel: 'Dieren zijn noodzakelijk indien wij toegepast medisch onderzoek willen doen. Zonder op dieren te kunnen experimenteren, zouden grote onderzoekers als Koch, Pasteur en zoveel anderen nooit hun ontdekkingen hebben gedaan. Trouwens, de grote meerderheid van het Nederlandse volk staat er achter, daaraan kan een klein militante groep tegenstanders niets doen'. Overigens vindt hij wel dat dierproeven onder zekere voorwaarden moeten plaatshebben en alleen als zij een duidelijk omschreven nut hebben. 'Je zou het

wellicht zo kunnen zeggen. Het doel heiligt de middelen, met dien verstande dat het doel zo groot mogelijk moet zijn en de middelen het minst onaangenaam voor het dier. Criteria waaraan een experiment moet voldoen zijn bijvoorbeeld de zin, haalbaarheid en nut.

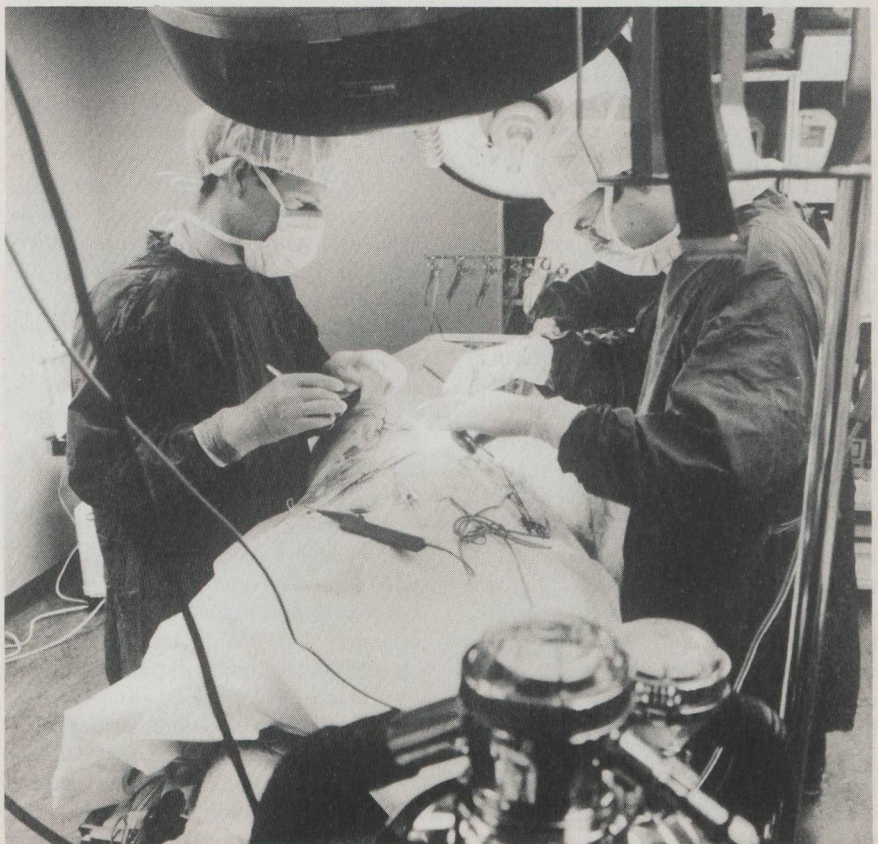
Wel beweeft hij dat de eisen, die de wet aan de farmaceutische industrie stelt, aan herziening toe zijn. Door de industrie moet er volgens hem een teveel aan proefdieren genomen worden, waarbij hij verwijst naar de beruchte LD-50 proeven die beogen te bepalen de toxische dosis om 50 procent van de dieren te laten omkomen. Maar voorlopig vindt Ton van den Bogaard dat voldoende waarborgen zijn ingebouwd ten aanzien van de dierproeven. 'In de eerste plaats zijn altijd vergunningen vereist voor dierproeven en op basis van de Wet op de Dierproeven wordt de praktijk getoetst aan de wet. En verder moet de onderzoeker een aanvraag indien bij de researchcommissie, hier aan de RL,' zo verduidelijkt hij.

Leverancier

'De CPV zelf is in feite slechts de leverancier van de proefdieren, van plaats en van ruimte, draagt de verantwoordelijkheid voor verzorging en heeft de controle over experimenten en instrumentarium. Wel wordt met het CPV-advies over aanvragen terdege rekening gehouden door de researchcommissie. Ik heb tenminste nooit meegemaakt dat van een advies is afgeweken, maar de researchcommissie beslist. En tenslotte is er dan nog de ethische commissie die een stem heeft in het kapittel,' aldus Ton van den Bogaard.

Een verdere zekering is volgens hem dat degene die de dierproeven afneemt academisch geschoold is en dat het doen van experimenten een fulltime job is voor de onderzoeker. 'Het mag beslist niet zo zijn dat iemand er zo maar een uurtje tussendoor neemt om te experimenteren. Voor het denkproces en controle is een volledige dagtaak vereist. Ontwikkelingen moeten goed bijgehouden worden. Daarom kun je ook niet volstaan met één centrum. Er moet diversiteit zijn. En de onderzoeker moet er zelf volledig bij betrokken zijn. Dat er dan wat dubbel onderzoek gedaan wordt moet dan maar op de koop toe worden genomen. Trouwens, dat valt best mee, ook al omdat er maandelijks overleg plaats heeft.

Een ander belangrijk iets is dat hoogwaardig geschoold personeel werkzaam is in de vorm van biotechnici die met de

Op de operatietafel in het proefdierencentrum

neus op de proeven staan er verstand van dienen te hebben. 'En op dat gebied loopt Nederland vooraan,' aldus Ton van den Bogaard.

Een centraal criterium bij alle dierproeven is dat dieren geen nodeloos leed mag worden aangedaan. Een dier mag alleen worden gebruikt als de proef een duidelijk nut heeft en in verreweg de meeste gevallen mag er geen tweede proef zijn. Pijnlijke proeven worden op het BMC altijd onder volledige narcose afgenomen. Met name de rat wordt veel gebruikt, vanwege de grote genetische uniformiteit, waardoor minder dieren nodig zijn per proef. Maar Ton van den Bogaard ziet nauwelijks verschil tussen proeven met ratten of bijvoorbeeld honden. 'Ik begrijp wel dat ratten voor veel mensen engere dieren zijn, maar ze hebben evenveel pijn als andere dieren en zijn even hoogwaardig.

Om nodeloze pijn te voorkomen worden konijnen bijvoorbeeld verbloed, inplaats van dat geleidelijk bloed wordt afgetapt. Dieren zijn altijd onder volledige narcose als het gaat om nier- en leverproeven. Andere proeven hebben betrekking op het onderzoek van hart- en vaatziekten op hondenharten. Met ratten worden veel immunologische proeven gedaan voor transplantatietechnieken, stofwisselingsproeven voor chirurgie en farmacologische experimenten voor bloed-drukverlagende proeven.

Voor de buitenwereld is er dan nog het grote probleem dat honden worden gekocht via een vaste hondenhandelaar, waarmee dat beroep een zekere erkenning zou krijgen. 'Echt ik zou zelf ook liever buiten de hondenhandel werken. Zolang er elk jaar duizenden honden in asiels worden afgemaakt, betreur ik het om niet via die weg aan honden te komen. 'Maar ja, dat willen de asiels niet. Er kan overigens weinig misgaan, nu. Wij accepteren geen gebrachte hond. We werken met een vaste hondenhandelaar die de betrokken hond drie weken in bezit moet hebben, met alle certificaten. Een hond kost dan 200 gulden, en het gaat vaak om honden die ongeschikt zijn om in huis te hebben of overcomplete zijn.

Wel verschil ziet Ton van den Bogaard tenslotte tussen proeven op dieren en op mensen. 'Een dier leeft vandaag en kan niet vooruit denken, heeft geen toekomstverwachting. Dat is het grote verschil met mensen. Maar overigens, is dat niet mijn pakkie an. Wij houden ons hier alleen bezig met dierproeven om te zorgen dat er een zo groot mogelijke zekerheid bestaat voordat een middel wordt beproefd op mensen.'

Dienst Voorlichting
S. Ritmeester

Plaatsen-geld-model geeft ruimte voor onderzoekbeleid

De middelentoewijzing aan de universiteiten zal minder afhankelijk worden van voor alle universiteiten samen geldende normen. Er komt meer ruimte om op grond van beleidsvoornemens geld te verwerven. Met name voor de research levert het nieuwe rekenmodel — in de lijn van de BUOZ-nota — een belangrijke verandering op.

Het nieuwe model, Plaatsen-Geld-Model (PGM) geheten, is opgesteld door vertegenwoordigers van de instellingen van wetenschappelijk onderwijs en van het ministerie van O & W. De minister wil het model ongewijzigd op korte termijn invoeren; hij zal er op 26 mei een beslissing over nemen. De universiteiten hebben echter — al stonden ze sympathiek ten opzichte van de BUOZ-nota — bezwaren tegen elementen van het model. Op het moment dat wij dit schrijven probeert men een gemeenschappelijk standpunt te formuleren over een wijziging van het model. Dat is niet eenvoudig, want de instellingen hebben verschillende toekomstverwachtingen.

Het model

Het model stapt af van de uitsluitend normatieve toewijzing van middelen op grond van studentenaantallen en studierendementen per studierichting. De omvang van het personeel waarop een universiteit aanspraak kan maken, wordt in tweeën gedeeld. Het ene deel (A) blijft gebaseerd op normatieve toewijzing, over het andere (B) echter moet door de instelling met de minister worden onderhandeld. Het A-deel is voor een deel student-afhankelijk, maar kent ook een student-onafhankelijke component, het B-deel is in principe geheel student-onafhankelijk. De drie elementen, resp. A1, A2 en B worden als volgt berekend. Het eerste deel (A1) wordt vastgesteld op basis van een normaantal wetenschappelijk medewerkers per student (4 per 36 studenten voor rechten, 5 per 20 medicijnen-studenten en 4 per 30 studenten sociale gezondheidkunde), uitgebreid met een aantal plaatsen voor andere onderwijsstaken (begeleiding promovendi bv.), een minimaal onderzoekpakket en verdere taken op het gebied van beleid en beheer. Zo komt een minimale bezetting voor de instelling tot stand. Het A2-deel geeft vervolgens de ruimte om wetenschappelijk personeel aan te stellen voor vernieuwing van onderwijsprogramma's en het profileren van nieuwe studierich-

tingen, en voor het voeren van een eigen onderzoekbeleid, mede gericht op het voorbereiden van onderzoekvoorstellen voor het B-gedeelte. Voor dit A2-deel wordt gekeken naar de grootte van de instelling, daarnaast krijgt elke universiteit een vast aantal plaatsen per cluster wetenschappen.

Uitkomst

De grootte van het B-deel is afhankelijk van de uitkomst van onderhandelingen, gebaseerd op toetsing van en overleg over de research van de instelling. In dit deel worden ook de taken van de universiteit gehonoreerd op het gebied van patiëntenzorg, maatschappelijke dienstverlening en ontwikkeling.

Zowel langlopende projecten (zwaartepunten) als kortlopende programma's zullen hieronder vallen.

Bij invoering van het ongewijzigde model zal het B-deel gelijk zijn aan het verschil tussen de huidige door rijksbijdrage gefinancierde formatie wetenschappelijk personeel en de uitkomst van berekening van het A-deel. Per jaar zal de omvang per instelling geleidelijk (maximaal met 2%) veranderd kunnen worden. Naast dit toedelingssysteem zal er ook een corresponderend systeem moeten worden opgesteld voor het niet-wetenschappelijk personeel. Voorlopig hanteert het model hiervoor een eenvoudige rekenwijze.

Bezwaren

Met de categorieën en de wijze van verdeling van de mankracht gaan de universiteiten in grote lijn wel akkoord.

De instellingen lijken er echter wel voor te pleiten het B-deel in de uitgangspositie absoluut en onafhankelijk te bepalen. Zij willen dat niet het B-deel doch het A2 deel de buffer gaat vormen (A2 dan: huidige bezetting minus A1 en B). Inmiddels zijn echter weer punten naar voren gebracht die in de grote universiteiten anders worden gewaardeerd dan in de kleine, zoals bv. de absolute omvang van het onderwijsdeel en de normen voor de onderwijslast.

Punten van overeenstemming uit de Permanente Planning Commissie (waarin alle universiteiten en hoge scholen participeren) hoeven overigens ook niet tot een gezamenlijk standpunt te leiden, want de colleges van bestuur van de instellingen beslissen autonoom.

Dienst Voorlichting
Janneke Leunissen-Rooseboom

RL-hoofdgebouw van oudsher bestemd voor wetenschap

Ruim twintig jaar geleden moest de tuin achter het hoofdgebouw opnieuw gewijd worden als er vrouwenvoeten overheen waren gelopen. Dat was in de tijd dat de Jezuïeten dit pand nog bevolkten. Toen liepen er ook studenten en professoren door de gangen, maar die hielden zich bezig met bijbels in plaats van blokboeken. De eerste aflevering van een reeks artikelen over de locaties van de RL gaat in op de vorige bewoners van het hoofdgebouw.

Studenten hebben in het Jezuïetenklooster altijd rondgelopen, ook toen de Rijksuniversiteit Limburg nog niet eens bestond. Voor 1970 zaten hier theologiestudenten. Op dit adres was de enige hoofdopleiding van de Nederlandse Provincie der Sociëteit van Jezus gevestigd. Terwijl nu iedereen vrij in en uit kan lopen, leefden de Jezuïetenstudenten, de 'scholastieken', intern. Ze hadden een sober studentenleven met strenge dagindelingen en verplichte uitstapjes naar de buitenverblijven. Om vijf uur 's ochtends begon een scholastiek zijn dag met een mis en 's avonds om tien uur moesten de lichten op de slaapkamers uit zijn. Gehoorzaamheid boven alles, dat was de huisregel.

Priesterwijding

Voor een Jezuïet was de studie in Maastricht, die vier jaar duurde, de hoogste en laatste opleiding voor zijn priesterwijding. Voordat hij bij de professoren in Maastricht mocht aankloppen moest hij al een gedegen vooropleiding achter de rug hebben. Gymnasium alleen was niet voldoende, enkele jaren theologische voorbereiding en een driejarige cursus wijsbegeerte aan andere Jezuïeteninstituten waren ook vereist. Geen wonder dat de mannen bij hun aankomst in Maastricht vaak tegen de leeftijd van dertig jaar liepen. De Jezuïetengemeenschap in Maastricht, die in de drukste bezetting 120 leden telde, heeft niet altijd over zoveel ruimte beschikt als ze in dit kloostergebouw had. Voor de oorlog moesten de heren zich tevreden stellen met een veel krappere behuizing en zagen ze zich vaak gedwongen tot verbouwen en uitbreiden. Op deze plek zijn heel wat muren afgebroken en weer opgebouwd. Toen de Jezuïeten in 1852 definitief in Maastricht kwamen, konden ze het voormalige woonhuis van de familie Vilain XIV betrekken. Dit patriciërshuis uit de zeventiende eeuw was op dat

moment in bezit van de rijke priester Louis Rutten. Hij verkocht het voor f 13.000,— aan de Jezuïeten. De poort voor de parkeerplaats is nog een overblijfsel van dit huis. Al gauw bleek dat de ruimte te klein werd. Rond 1885 waren de Jezuïeten na twee verbouwingen een paar belendende paden en enkele nieuw opgetrokken stukken rijker.

Keerpunt

De jaren dertig waren een keerpunt. In 1932 kreeg het theologiaat het recht om kerkelijke graden te verlenen en in 1934 werden de statuten van de theologische faculteit goedgekeurd. Opnieuw kampen de Jezuïeten intussen met plaatsgebrek. Nu paktten ze het grondiger aan: ze gingen over tot het bouwen van een heel nieuw klooster op hun eigen terrein, waarbij oude en vervallen gedeeltes het veld moesten ruimen. Het ontwerp van de nieuwbouw kwam van architect ir. A.

Swinkels. Begin 1938 vond de aanbesteding plaats. Voor bijna f 500.000,— mochten de gebroeders van Heeswijk uit Best beginnen met de werkzaamheden. Hoewel de oorlog de bouw heeft vertraagd, is het karwei in de oorlogsjaren klaar gekomen. Het klooster had toen de vorm zoals wij het nu kennen.

In de zestiger jaren is de kloostergemeenschap aanmerkelijk gekrompen. De opleiding is in '67 verplaatst naar Amsterdam. In '69 namen de nog achtergebleven Jezuïeten ook afscheid. Daarna was het klooster uitsluitend nog een bergplaats voor hun wetenschappelijke bibliotheek.

De Nederlandse staat kocht het klooster inclusief de bibliotheek in december 1973 voor het bedrag van 4 miljoen gulden om de achtste Medische Faculteit een dak boven het hoofd te geven.

Sloophamers en drilboren kwamen in de loop der jaren weer te voorschijn om het gebouw opnieuw te bewerken. Tongersestraat 53 moest klaar gemaakt worden voor een nieuwe generatie wetenschappers en studenten.

Dienst Voorlichting
Sandra Vleeshouwer

Het Jezuïetenhuis vóór de nieuwbouw. Voordat de paters dit pand betrokken was het een kazerne. Links in beeld staat een gedeelte van het patriciërshuis van de familie Vilain XIV.

Algemeen

Discussie 'Macht en onmacht van linkse intellectuelen', 18 mei, De Populier, Amsterdam

Bij de Socialistiese Uitgeverij Nijmegen verschijnt 18 mei het boek 'Nederlands Kommunisme', gebundelde opstellen van Ger Harmsen. Ter gelegenheid hiervan organiseert het politiek cultureel centrum 'De Populier' een discussie-avond 'Macht en onmacht van linkse intellectuelen' met vier inleidingen. Sprekers zijn Ger Harmsen, hoogleraar dialectische en Oosteuropese filosofie aan de Rijksuniversiteit Groningen, André Roelofs, redacteur bij De Waarheid, bestuurslid CPN, Hugues C. Boekraad, redacteur bij de Socialistiese Uitgeverij en Siep Stuurman, wetenschappelijk medewerker Universiteit Amsterdam, vakgroep doctrine-geschiedenis en sociaal-economische en politieke geschiedenis. De discussie-avond begint om 20.00 uur.

Inlichtingen en reserveringen:
020 -254438 of 243136 tussen 14.00 en 17.00 uur.

Thema-weekenden voor vrouwen 4-6 juni en 11-13 juni, Havelte

De Volkshogeschool 'Overcinge' in Havelte (Drenthe) organiseert twee thema-weekend voor vrouwen. De eerste Weekend-cursus (4-6 juni) gaat over de mogelijkheden van arbeidstijdverkorting. De bedoeling is om meer inzicht te krijgen in de huidige plannen voor arbeidstijdverkorting.

In het tweede thema-weekend (11-13 juni) komen de gevolgen van de invoering van micro-elektronica aan de orde, in het bijzonder de mogelijke maatschappelijke gevolgen voor de positie van de vrouw.

Kosten voor een heel weekend: f 70,—.

Aanmelding:
Marjo Gruisen, Volkshogeschool 'Overcinge', Postbus 52, 7970 AB Havelte.

UR-commissie zoekt wetenschappelijk medewerkers

De commissie voor de organisatie en coördinatie van het onderwijs, wetenschapsbeoefening en maatschappelijke dienstverlening van de Universiteitsraad heeft plaats voor enkele wetenschappelijk medewerkers.

De commissie adviseert onder anderen de Universiteitsraad en het College van

Bestuur over de uitbouw van de RL, voorstellen en nota's van de Academische Raad, marginale toetsing van structuurrapporten der faculteiten en nieuwbouw van het Academisch Ziekenhuis. Gezien de huidige samenstelling van de commissie gaat de voorkeur uit naar aanvulling vanuit de Algemene Faculteit.

Belangstellenden kunnen contact opnemen met de griffie van de Universiteitsraad, hoofdgebouw, kamer 205, tst. 265.

Wereldcongres humanisten 1-5 aug., Hannover

Anti-humanistische tendensen: uitdaging en antwoord. Dit is het centrale thema van het achtste wereldcongres dat de Internationale Humanistische en Ethische Unie (IHEU) organiseert.

Anti-humanistische tendensen doen zich op grote schaal in de wereld voor. Het congres zal niet stil blijven staan bij de analyse van deze negatieve ontwikkelingen. Nadrukkelijk zal aan de orde komen welke mogelijkheden humanisten zien voor een positieve ombuiging.

Inlichtingen en aanmelding: secretariaat IHEU, Oudkerkhof 11, 3512 GH Utrecht. Tel. 030 - 312155.

Sport

24-uurs wielertoertocht 5 en 6 juni, Groningen

De Groninger Studenten Wieler Vereniging 'Tandje Hoger' organiseert voor de vijfde en laatste maal een 24-uurs toertocht. Start is zaterdag 12.00 uur.

Opgave: voor 23 mei f 25,— overmaken op giro 3770720 t.n.v. Tandje Hoger Groningen onder vermelding van '24-uurs'.

Inlichtingen:
Kees Venema 050 - 718258
tussen 19.00 en 21.00 uur.

AKTIVITEITENAGENDA

vrijdag 14 mei

— 15.00 uur, Bonnefantenklooster lezing prof. dr. J.P. Kuiper 'Inhoud en invulling van het begrip Sociale Gezondheidskunde'.

maandag 17 mei

— 20.30 uur, Koko-kroeg verkiezingsforum

vrijdag 21 mei

— 16.00 uur, Kleine Komodie promotie P.J. Breslau
— 's avonds groot Koko-feest

dinsdag 25 mei

— 15.30 uur, Kruithuis eindborrel Agora

vrijdag 28 mei

— 16.00 uur, Kleine Komodie promotie R.T. Evenwel

Geheugensteun

1, 2 en 3 juni Verkiezingen

Overzichten van moderne kunst

Het voorjaar schijnt een uniek moment te zijn om elk jaar weer op een rijtje te zetten wat de moderne kunst de afgelopen decennia heeft opgeleverd. Mochten we vorig jaar nog de monumentale 'Westkunst' tentoonstelling in de Expo-hallen van Keulen beleven, deze lente heeft het **Amsterdams Stedelijk Museum** de hele eerste verdieping gereserveerd voor een overzichtstentoonstelling van moderne kunst vanaf 1960 tot 1980. Een kaleidoscoop van ontmoetingen met werk van velerlei internationale kunstenaars – waaronder Claes Oldenburg, Andy Warhol, Roy Liechtenstein, Ben, Armand, Gilbert en Gilbert, Robert Rauschenberg, de 'nieuwe' Italianen – die de afgelopen tijd veranderend en vernieuwend bezig zijn geweest in de beeldende kunst.

De Amsterdamse expositie haalt het naar omvang, inhoud en uitputtendheid niet bij de Keulse, maar het is wel een knusse aangelegenheid waarvan je in pakweg anderhalf uur een goed overzicht kunt krijgen. De keuze van kunstenaars blijft natuurlijk altijd een arbitraire zaak. Zo kun je je afvragen

waarom mensen als George Segal, Edward Kienholz en Don Eddy er niet vertegenwoordigd zijn. Het is in ieder geval verheugend dat er zoveel aardig Nederlands werk tussen de beroemde stukken door getoond wordt.

Meer Nederlands werk valt er te bewonderen in een overzichtstentoonstelling die momenteel verspreid over drie locaties in **Venlo** gehouden wordt. Daar koos men nadrukkelijk voor een presentatie van de ontwikkelingen binnen de Nederlandse beeldende kunst in de na-oorlogse periode van 1945 tot 1965. De realisten zijn er aanwezig, evenals veel onafhankelijke beeldhouwers en grafici en natuurlijk de Zero- en Cobra-groep. Enkele bekende namen: Corneille, M.C. Escher, Anton Heyboer, Karel Appel, Lucebert, Carel Visser en Co Weste-rik. Ook voor de Limburgers is er met werken van o.a. Jef Diederens, Gène Eggen, Aad de Haas en Ger Lataster veel plaats ingeruimd.

De tentoonstelling in Museum Van Bommel-Van Dam, het Cultureel Centrum en Galerie De Hoeve te Venlo is geopend tot 1 juni.

Filmhuis-programma

'**Pinkel**' (tot en met 16 mei) is een nieuwe Nederlandse film van Dick Reijneke, die met redelijk succes op het Film-International Festival van afgelopen januari werd gelanceerd.

'**Het vlot Medusa**' (tot en met 19 mei) van Karpo Godina speelt in de jaren '20 ergens op het Joegoslavisch platteland. Twee leraressen – Ljiljana en Kristina – trachten er de arme boeren wat kennis bij te brengen, maar ze dromen tegelijkertijd van spannende avonturen in de grote steden. Wanneer drie jonge kunstenaars voor wat afwisseling komen zorgen in het zo monotone rustige dorpsleven, laten de leraressen er zich toe verleiden samen met hen een rondtrekkend gezelschap te vormen. De kunstenaars propageren een 'nieuwe kunst', een dadaïstisch amusement, en hun theater draagt een acrobatisch-avantgardistisch karakter. Ze trachten vooral de arbeiders voor hun formule te winnen. Het idealistische groepje loopt echter al gauw stuk op de persoonlijke belangen van de diverse leden en hun toernee sterft een noodlottig einde. Daarna trekken de leraressen zich weer terug in de alledaagse beschutting van hun dorpje.

'Het vlot Medusa' schildert in wondermooie beelden de avonturen van de avant-garde kunstenaars tegen de achtergrond van een repressief bewind dat de sociale idealen van linkse revolutionairen de kop in tracht te drukken. Een speelse, grillige maar indrukwekkende film.

'**The return of the secacucus seven**' (20-26 mei) van de Amerikaan John Sayles werd in 1980 door veel gerenommeerde critici uitgeroepen tot een van de beste tien films uit de V.S. De film werd begin dit jaar in Nederland gereleased en degenen die hem hebben gezien zijn er nogal lovend over. Akira Kurosawa behoeft bij de film liefhebbers geen toelichting met meer. De Japanse meester timmert al meer dan dertig jaar, soms met lange tussenpozen, aan de weg en zijn filmcarrière kent vele hoogtenpunten. Een daarvan is '**Roodbaard**' (20-23 mei). Een film uit 1964 in de neo-realistische traditie. 'Roodbaard' is het onheilspekkende verhaal van de arts die zijn patiënten op geheel eigen wijze genezing tracht te geven. Verwarrend, vol met flash-backs en verwijzende symboliek.

Agenda

Stadsschouwburg

Woensdag 19 mei om 12.30 uur: Lunchpauzeconcert door het ensemble Paula Paashuis. Om 20.00 uur: Toneelgroep Geleen met 'Pès mörgenaovend Genoveva'.

Staargebouw

Zaterdag 15 mei om 20.00 uur: Het Limburgs Symfonie Orkest onder leiding van Roland Bader. Solisten: Ron Ephrat op altviool en de chansonnier H.K. Gruber.

Filmhuis

Tot en met zondag 16 mei om 22.30 uur: 'Pinkel' van Dick Reijneke.

Tot en met woensdag 19 mei om 20.00 uur: 'Het vlot Medusa' door Karpo Godina.

Donderdag 20 tot en met woensdag 26 mei om 20.00 uur: 'Return of the secacucus seven' van John Sayles.

Donderdag 20 tot en met zondag 23 mei om 22.00 uur: 'Roodbaard' van Akira Kurosawa.

Stedelijk Museum Amsterdam

Tot 12 juli: Tentoonstelling '60-'80.

Museum Van Bommel-Van Dam, Cultureel Centrum en Galerie De Hoeve te Venlo

Expositie '1945-1965'.

ADHTEROM IS 'T KERMS

Limbo-Lobby I

Onze Limburgse jongens hebben het lobbyen stevig in de vingers. Door een krasse wandelgangen-taktiek is jaren geleden een Medische Faculteit naar Maastricht gehaald, korte tijd terug kon een volledig nieuwe studie gelanceerd worden, en nóg is het niet afgelopen: Nederlands Recht, Economie, 't gaat maar door, totdat de RL in 1990 6000 studenten (inmiddels is dat getal alweer opgeschroefd naar 7200) zal herbergen.

Ja, de Maastrichtse contacten leggen de universiteit geen windeieren. Het spreekt natuurlijk voor zich dat de goodwill in de regio behouden, ja zelfs aangewakkerd moet worden. Het verbaasde dan ook niemand om onlangs een gezelschap Zuid-Limburgse burgervaders door de wandelgangen te zien dreutelen. De inmiddels tot aartsvijand van de RL gebombardeerde Tilburgse Hogeschool ziet dit alles met lede ogen aan. 'Kom', dacht haar College van Bestuur, 'laten we ook 'ns wat contacten met mogelijke lobby-slachtoffers zoeken . . .'

Zo gezegd, zo gedaan. Ruim een maand geleden gleed op de bureau's van de Brabantse Eerste en Tweede Kamerleden, het college van GS, Provinciale Staten, werkgevers- en werknemersorganisaties en een aantal gemeentebesturen een 'tweede brandbrief' van het Tilburgse College. Het CvB zegt te twijfelen aan de effectiviteit van het onderling beraad tussen de drie 'kleine' instellingen (Rotterdam, Tilburg en Maastricht) over aard, omvang en tijdsplanning van de nieuwe richtingen. Onze problemen zijn onderkend en erkend, schrijft het College, maar er gebeurt niks, want de feitelijke dreiging blijft onverminderd bestaan.

Limbo-Lobby II

Een ander 'hot item' is nog steeds de instelling van een studierichting Lichamelijke Opvoeding aan de Rijksuniversiteit Limburg. Om nu te voorkomen dat geen van de gegadigden en belanghebbenden een koude douche zou krijgen na een eenmaal genomen beslissing, is er onderhandeld tussen de partijen: behalve RL waren dat de Vrije Universiteit in Amsterdam (waar al een dergelijke richting bestaat) en de Rijksuniversiteit Groningen, die graag een studie 'Bewegingswetenschap' zou willen starten.

Enfin, er werd vrolijk overlegd en achter de schermen kon men het ellebogen-gekraak duidelijk horen.

Inmiddels verwachtte de RL wél een brief uit Den Haag waar de beslissing in zou staan. Er kwam weliswaar een epistel, maar daarin werd uitgenodigd voor het overleg, zodat werd volgehouden dat men nog van niets wist. Totdat het Groningse College van Bestuur uit de Staatscourant vernam dat de studierichting Lichamelijke Opvoeding al aan Maastricht was vergeven, en dat ministerie en RL alleen nog over de startdatum zouden overleggen. Blijkens een interview in het Groningse universiteitsblad UK legt het CvB gelaten het hoofd in de schoot: het zij zo.

Deze beslissing was een resultaat van het PNL-overleg (de provinciale Limburgse lobby onder aanvoering van ons aller Sjeng) dat eens in de zoveel tijd plaatsvindt in Den Haag om te bepalen welke bonbons Limburg nu weer te vernooien krijgt.

Jammer, zei Groningen. Helaas, verzuchtte Amsterdam. Let's do the Limbo-Lobby!

Representatief

Velen worden de laatste tijd in hun dromen gekweld door het bezuinigingsspook, dat beknibbelend, kortend, buikriem-aanhalend en afslankend rondwaart. De noodzaak tot een stapje terug wordt ons aangezegd vanuit de hoogste regionen van deze instelling, en het College van Bestuur geeft het goede voorbeeld door zeer drastisch te korten op het budget dat de heren hoogleraren tot voor kort mochten besteden aan de inrichting van hun hoogleraarskamer, waar immers al het goede wat zij ons geven wordt uitgebroed. Kijk dus in het vervolg niet verbaasd op als je, op bezoek bij zulk een hooggeleerde, verzocht wordt plaats te nemen op een camping-stoeltje dat zijn beste dagen op de Canarische Eilanden heeft gesleten, of een werkbespreking zich voortaan afspeelt aan een handig van Hubo-materialen gefabriceerde werktafel, die wellicht was ontworpen als plaktafel voor behangactiviteiten; voor dat laatste is trouwens ook geen geld, dus zo maak je van de nood een deugd.

Gelukkig realiseert het College zich ook, dat wie zijn neus schendt, ook zijn aangezicht ontsiert. Op deze inlevermaatregel zijn daarom een gering aantal zeer bijzondere ontheffingen verleend, voor die gevallen waar de re-

presentativiteit van de RL in het geding is. De gemiddelde eenvoudige man denkt dan onmiddellijk aan de receptie op het hoofdgebouw of een andere locatie die wellicht een verjef moet of iets dergelijks representatiefs. Maar neen, de representativiteit van de RL wordt volgens het College het meest gediend met een stijlvol ingerichte Rectorskamer, waar de meest representatieve bestuurder zetelt. Hoewel de kamer van de vorige rector Wijnen er nou niet bepaald uitzag als een op een regenachtige namiddag in elkaar getimmerd kantoortje, krijgt de nieuwe rector Hemker de beschikking over een slordige 25.000 gulden om zijn optrekje te verfraaien. Nu is dat in vergelijking met de bedragen die enkele wethouders van Rotterdam meenden te mogen uitgeven voor een passende werkomgeving natuurlijk geen bedrag om meteen van kleur te verschieten; bovendien heeft de nieuwe Magnificus er naar verluidt maar zo'n ruim 7.000 van besteed, dus denk nou niet dat er hier maar wat aangerot-zooid wordt. Het moet uiteindelijk wel zeer inspirerend zijn om je representatieve functies gestalte te geven in een draaistoel van zo'n 1300 gulden, bijgelicht door een eenvoudige, doch representatieve bureaulamp van zo'n kleine 600 gulden. Gij zult tenslotte uw licht niet onder de korenmaat stellen.

Raadsel

'Een arts gaat na zijn spreekuur met de auto op patiëntensite. 'Ach pa,' zegt zijn zoon, een fervent medicijnenstudent, 'mag ik mee?' Zijn ouwe heer is de kwaadste niet, en stemt in met het plan. Eenmaal onderweg echter knallen de twee met hun automobiel op een boom; vader wordt met licht letsel ter observatie opgenomen in het plaatselijk ziekenhuisje, maar de zoon is er slechter aan toe en moet worden overgebracht naar het hospitaal in een nabije grote stad.

Daar wordt in allerijl de operatiekamer in gereedheid gebracht, de chirurg staat al klaar om te beginnen. Als de jongen echter verschijnt, zegt de specialist echter: 'Deze knul kan ik echt niet opereren. Het is mijn eigen zoon . . .'

Hoe kan dat?

Wie het antwoord weet, kan dat vóór 18 mei opsturen naar de redactie van dit blad (Hoofdgebouw, kamer 304).

Onder de inzenders van de juiste oplossing wordt een fles Pleegzuster Bloedwijn verloot.